

KAKO RRA I OPP MOGU POMOĆI KLASTERIMA

Snežana Selaković & Boris Krstanović
konsultanti za razvoj klastera
SECEP

ZAŠTO POMAGATI KLASTERIMA?

Misija i ciljevi RRA-ja i OPP

- ✘ Regionalni razvoj
- ✘ Partnerstvo
- ✘ Potsticanje razvoja MSP

KLASTERI su

- Oruđe za dalji razvoj postojećih regionalnih ili preduzetničkih resursa

TIPIČNI CILJEVI KLASTERA

- ✘ Zajednički centri za istraživanje i razvoj
- ✘ Promovisanje inovacije
- ✘ Zajednički marketing
- ✘ Promocija izvoza, razvoj novih tržišta
- ✘ Zajednička nabavka i dobavljači
- ✘ Obuke i stalno profesionalno usavršavanje
- ✘ Korišćenje sinergije i ekonomije obima
- ✘ Lobiranje

OSNOVNI ZADACI I OBAVEZE MENADŽERA KLASTERA

OBLASTI STRUČNOSTI I NADLEŽNOSTI MENADŽERA KLASTERA

- Sposobnost komunikacije
- Oruđa inovativnog menadžmenta
- Sposobnost vođstva i rukovođenja timom
- Poznavanje specifičnog sektora/ privredne grane kojoj pripada klaster
- Poznavanje tehnika menadžmenta
- Inovativna politika
- Međunarodna saradnja i umrežavanje

КАКО ПОМОЋИ КЛАСТЕРИМА?

Menadžer klastera

- Obuke
- Savetovanja/ mentoring

Klaster

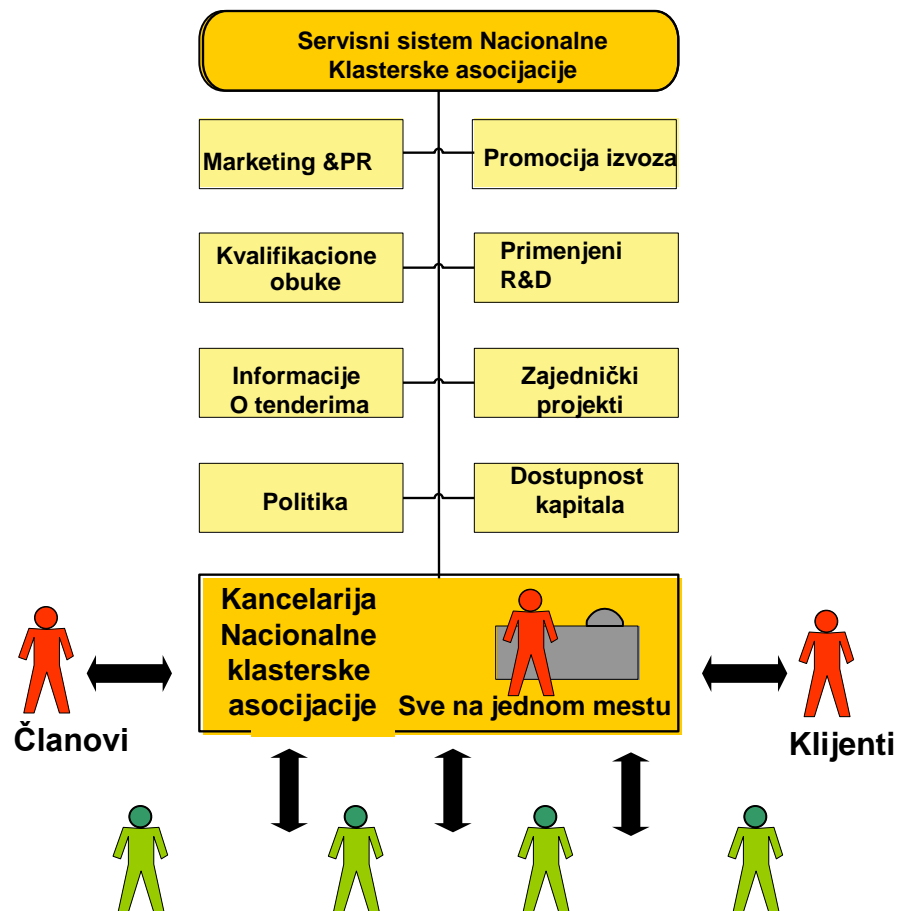
- Podrška u saradnji (javni sektor/ univerziteti/ R&D)
- Razvoj partnerstva

Članovi klastera

- Poslovne usluge

Regionalna saradnja među klasterima:

- 1. Sinergija koja proizilazi iz saradnje srpskih regionalnih klastera iz iste privredne grane** u cilju razvoja konkurentnosti i izgradnje kapaciteta unutar određene vertikalne industrije. Saradnja i koordinacija se mogu uspostaviti kroz **nacionalnu asocijaciju regionalnih klastera**; ostali ciljevi: brendiranje i marketing privredne grane, pozicioniranje, zagovaranje interesa, pristup kapitalu, pristup velikim projektima, zajednički razvoj proizvoda, izgradnja kapaciteta, menadžment znanja...
- 2. Sinergija koja proizilazi iz saradnje srpskih klastera koji pripadaju različitim industrijskim sektorima** u cilju ravoja (nacionalne) konkurentnosti kroz inovaciju (ZAJEDNIČKI RAZVOJ novih, inovativnih rešenja, proizvoda i usluga); Saradnja i koordinacija mogla bi biti uspostavljena i negovana kroz **nacionalnu asocijaciju srpskih klastera**; ostali ciljevi: umrežavanje na domaćem i međunarodnom nivou, razmena iskustava najbolje prakse, edukacija i obuke, transfer tehnologije...

Koristi koje regionalni klasteri imaju od servisa Nacionalne klusterske asocijacije

Za članove (regionalni/industrijski klasteri):
bolji menadžment znanja, umrežavanje i deljenje informacija, lakša alokacija i raspodela resursa, obuke (na poslu) i usavršavanje radne snage, pristup kapitalu, lobiranje, podrška IZVOZU, brendiranje, zajednički PR, marketing i prodaja, uvođenje standarda kvaliteta, podrška (tehnička, pravna, marketing...), itd.

Za klijente (na domaćim i stranim tržištima):
sve na jednom mestu (one-stop-shop), umrežavanje, omogućavanje stranih investicija...

Kako iskoristiti sinergiju među industrijskim/regionalnim klasterima

Od: Regionalnih klastera

Do: Nacionalne klasterske asocijacije

1

Koji su nam glavni ciljevi?

2

Kakve su potrebe naših članova i industrije?

3

Kakvu korist želimo da dobijemo za svoje članove?

4

Kakve usluge želimo da pružamo?

5

Koje su vodeće aktivnosti klastera/udruženja?

6

Koji je naš poslovni koncept?

Kako RRA/OPP služe kao prozor ka saradnji sa klasterima iz drugih regiona i njihovoj koordinaciji

RAR/OPP bi trebalo da potstiču i pomažu klastere u saradnji sa klasterima iz iste industrije iz okolnih (SEE) zemalja, kao i sa klasterima iz EU

RAR/OPP bi trebalo:

- da obezbede znanje i analizu ciljanih tržišta, pravnu podršku itd.
- da obezbede infrastrukturu, oruđa za saradnju, kancelarije (*soft-landing...*)
- (zajednički) organizuju sajmove i manifestacije umrežavanja i upoznavanja
- da organizuju obuke (učenje jezika, međunarodni marketing, veštine prezentovanja, vođenje projekata, pripremu predloga projekata za tendere EU te vođenje projektne administracije itd.)
- da obezbede servis za blagovremeno informisanje o tenderima EU, pruže uslugu projektne administracije i menadžmenta
- potstiču i podržavaju stvaranje trans-nacionalnih (virtualnih) klastera, raznih specijalizovanih mreža, ad-hoc projektних konzorcijuma (na FP7, CIP... projektima)
- saraduju sa drugim učesnicima u regionalnom razvoju (univerziteti, inkubatori, agencije za prenos tehnologije...) na projektima javno-privatnog partnerstva

Primeri e-oruđa za umrežavanje i međunarodnu saradnju:

Evropska unija

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ
И РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

Projekat za razvoj konkurentnosti i promociju izvoza
Projekat finansira Evropska unija

Primeri e-oruđa za umrežavanje i međunarodnu saradnju:

Soft Landing for Achieve More je...

Inicijativa isplativa za inkubatore i kompanije koje su klijenti klastera, kako bi im se omogućio pristup inostranom tržištu, ubrao međunarodni razvoj, ili iskoristile globalne mogućnosti za razvoj partnerskih veza. Cilj je ukloniti neke od praktičnih poteškoća koje ograničavaju rad u inostranstvu, uz pomoć saradnje sa inkubatorima iz svetske mreže u Evropi i izvan nje.

A new Soft Landing Initiative for Achieve More – invitation to join the pilot phase

Soft Landing for Achieve More is...

A cost-effective initiative for incubator and cluster client companies to help them to establish an overseas sales presence, to boost international business development, or to grasp global partnership opportunities. The objective is to take away some of the practical difficulties of being able to operate abroad by collaborating with other incubators from world class networks in Europe and beyond.

Soft Landing for Achieve More is...

A reciprocal service for Achieve More Members and their client companies that are interested in doing business in other countries, via dynamic incubator networks, clusters and other global partners (such the European Business and Innovation Centre Network and potentially the National Business Incubation Association, the IIS network). A new initiative which will also try to bridge with existing initiatives and national networks. Success stories and good examples such as the Pro Inno Initiative "EuroOffice Services" will be incorporated.

Soft Landing for Achieve More is...

An opportunity for SMEs (both in clusters and incubators) involved in research and development and high growth technology, who may be interested in collaborative research and development projects, subcontracting, setting up a light and flexible office abroad or undertaking a joint venture.

Soft Landing for Achieve More is backed by the EBN Brand and by the EBN help-desk in Brussels, and will continue after the life of the Achieve More project!

EBN will promote a network of Soft Landing hubs that are "certified" as being credible and trustworthy providers of short term business support to companies visiting from abroad.

The "landing" or address incubator/cluster will be confident to send a client company to the "receiving" or inbound incubator/cluster as a reciprocal cluster or service level agreement has been signed/agreed and performance is monitored by EBN.

A quality club – with the same level of "4 star" service worldwide with hopefully no unexpected surprises! The visiting company will rate online the services delivered at a location, so a peer review system is quickly set up and with EBN as moderator.

Achieve More Client Companies will benefit from....

- Access to office, located inside, incubators, clusters, entrepreneurship centers, Business Innovation Centres or university science parks who are open to the Soft Landing Network.
- Exploring new international markets and having the potential to facilitate international collaborations across the globe (activating privileged partnerships in the U.S., Brazil, Russia, China... and more).
- Capitalizing on the market potential of rising economies in developing countries.
- Having an office address and access to a business support team in several new countries.
- As well as desk space in a dedicated office – complete with IT services – companies involved in the scheme will also be able to take advantage of a number of business support services.
- Each company will have access to a dedicated business support team to advise them or call in expertise on all legal, financial, cultural and practical issues of doing business in a particular country.

Next steps!

Follow the link below and fill in the form to express interest and join us at the Achieve More Soft Landing Workshop on 15th March 2011 (Brussels) and the Achieve More Final Event on 16th March 2011 (Brussels) – More details for both these events to follow soon.

Want to be part of it?

CLICK HERE and express your interest by filling a very simple on-line form.

Primeri umrežavanja:

SEE ICT Forum privatnog sektora (2008 –)

Podržan od strane Business Advisory Council for SEE

Sponzor Microsoft, Crimson,...

6th SEEITA & 5th MASIT Open Days Conference

Conference of the SEE IT Associations and Businesses - www.seeita.org

21-23 September 2008, Ohrid, Republic of Macedonia

TCI Network

TCI je vodeća globalna mreža koja okuplja profesionalce koji praktikuju, uređuju politiku, istražuju i lideri su u unapređenju konkurentnosti u regionima i klasterima. TCI je neprofitna, nevladina organizacija globalnog obima, otvorena za članove iz svih zemalja koji pripadaju privatnom, javnom ili volonterskom sektoru. Trenutno okuplja više od 1.700 članova iz 98 zemalja sveta.

12. TCI godišnja globalna konferencija 2009.

12-16 oktobar 2009, Jväskylä, Finska

Formirana globalna mreža

ICT kluster menadžera

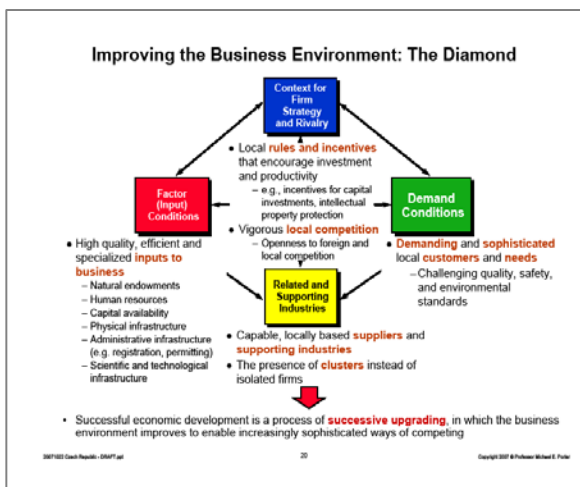
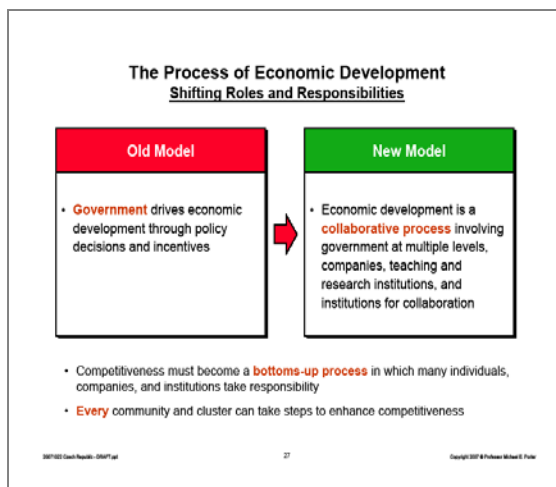
Klasterizacija na sledeće načine doprinosi regionu domaćinu:

1. **Povećana produktivnost** kroz koristi koje donosi ekonomija povećanja obima
2. **Smanjenje troškova** kroz smanjene troškove transakcija, pravovremene isporuke, objedinjenu nabavku..
3. **Bolji i lakši pristup informacijama o promenama na tržištu i u tehnologiji**
4. **Poboljšan imidž i privlačnost regiona** koji sada lakše privlači strane investicije (FDI) ili se u njemu formiraju nove kompanije
5. **Bolji izgledi za industrijsko restruktuiranje**, u kome će proizvodna struktura kombinovati fleksibilnost malih učesnika sa resursima velikih sistema;
6. **Prilike za brži razvoj znanja** jer su firme i obrazovne/istraživačke institucije bliže locirane i bolje povezane (programi, studentske prakse, primenjeno R&D..)
7. **Prilike za kolektivno učenje** kroz podelu dobre prakse te proces zajedničkog razvoja inovativnih proizvoda/servisa potstiče na eksploataciju komplementarnosti i stvara sinergiju među učesnicima (kompanijama...)
8. **Potsticanje izvoza...**

Klasterizacija na sledeće načine doprinosi regionu domaćinu:

9. Unapređenje uslova poslovanja u regiji kroz saradnju svih učesnika regionalnog razvoja: kompanija, akademije i regionalne uprave

Preuzimanjem odgovornosti te pro-aktivne uloge u regionalnom razvoju industrija, akademija i uprava zajednički doprinose konkurentnosti regiona!

Pitanja i odgovori

Contacts:

cro.ict – Croatian ICT Cluster Initiative

Association of Croatian ICT Clusters

c/o Porin, PIU Torpedo

51000 Rijeka; Croatia

www.cro-ict.net

Boris Krstanović, President

e-mail: boris@multilink.hr

Phone: + 385 98 259 305

Katarina Vitić, Executive Secretary

e-mail: katarina@cro-ict.net,

Phone: + 385 51 265 017